

Príspevek nadace Eurofound k Evropský pilíř sociálních práv

Evropský pilíř sociálních práv je evropskou sociální strategií, která má zajistit, aby „přechod ke klimatické neutralitě, digitální transformace a demografická změna byly sociálně spravedlivé a řádné“. V akčním plánu k tomuto pilíři se uvádějí hlavní cíle, kterých by EU měla dosáhnout do roku 2030.

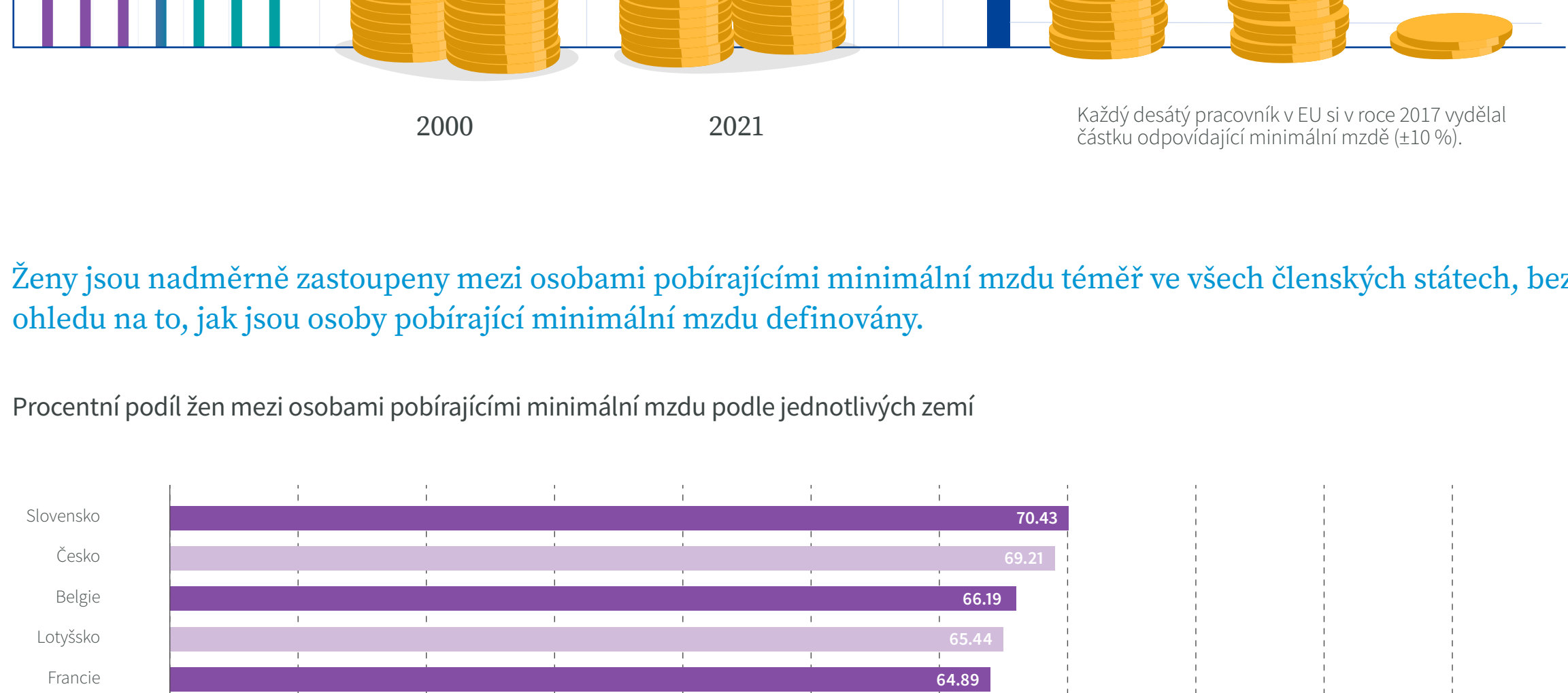
Výzkum a závěry nadace Eurofound podporují cíle stanovené v Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv, jehož cílem je udržení lepších pracovních a životních podmínek v celé Evropě po pandemii covidu-19.

Minimální mzda

Zákonné minimální mzdy se ve srovnání se mzdami ostatních pracovníků od začátku tisíciletí zlepšily.

Navzdory vzestupnému trendu zůstávají minimální mzdy ve většině zemí pod úrovní **60%** nebo dokonce pod úrovní **50%** mediánu mezd.

To platí zejména pro středo- a východoevropské členské státy EU.

Ženy jsou nadměrně zastoupeny mezi osobami pobírajícími minimální mzdu téměř ve všech členských státech, bez ohledu na to, jak jsou osoby pobírající minimální mzdu definovány.

Procentní podíl žen mezi osobami pobírajícími minimální mzdu podle jednotlivých zemí

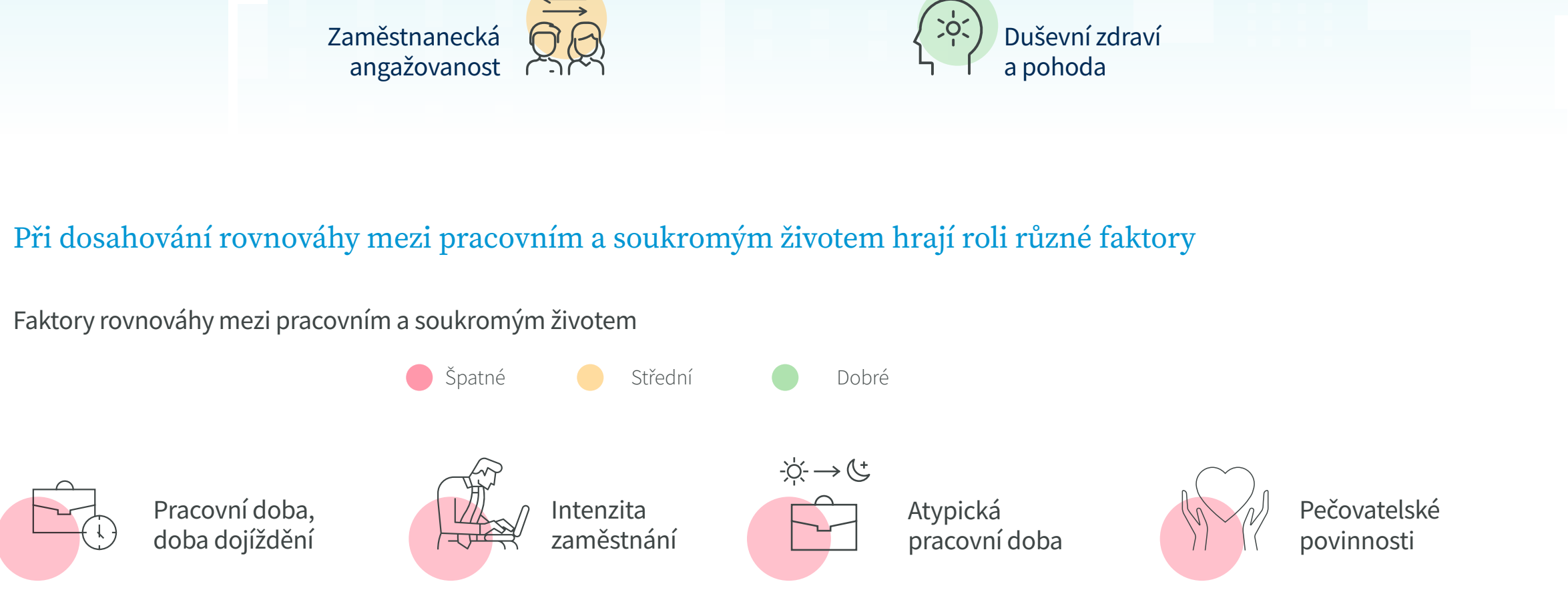

Pro osoby poznamenaná krizí covidu-19 přijímají vlády v celé Evropě opatření na stabilizaci příjmů.

Zdroj: EU-SILC 2019

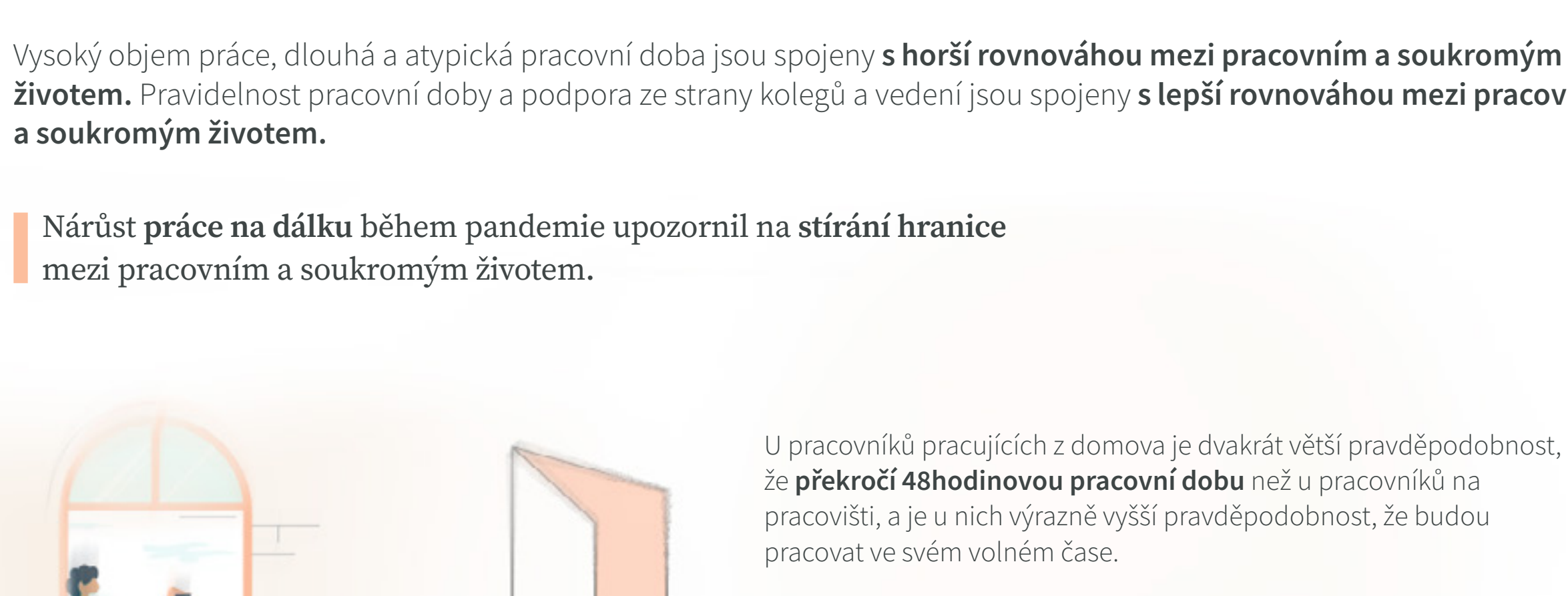
Pracovní doba a rovnováha mezi pracovním a soukromým životem

Přínosů dobré rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem je mnoho a patří mezi ně: větší životní spokojenost, větší spokojenost s prací, lepší duševní zdraví a pohoda, větší motivace a angažovanost.

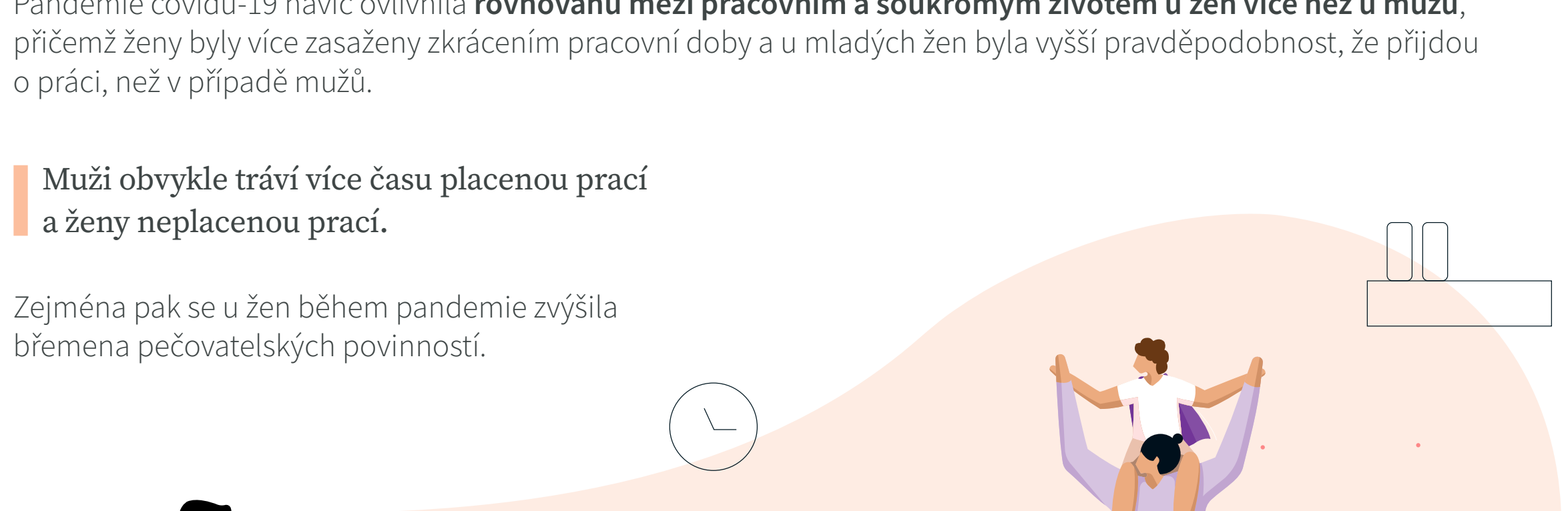
Při dosahování rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem hrají roli různé faktory

Faktory rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem

Vysoký objem práce, dlouhá a atypická pracovní doba jsou spojeny s **horší rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem**. Pravidelnost pracovní doby a podpora ze strany kolegů a vedení jsou spojeny s **lepší rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem**.

Nárůst práce na dálku během pandemie upozornil na stíraní hranice mezi pracovním a soukromým životem.

U pracovníků pracujících z domova je dvakrát větší pravděpodobnost, že **překročí 48hodinovou pracovní dobu** než u pracovníků na pracovišti, a je u nich výrazně vyšší pravděpodobnost, že budou pracovat ve svém volném čase.

Pandemie covidu-19 navíc ovlivnila **rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem u žen více než u mužů**, přičemž ženy byly více zasaženy zkrácením pracovní doby a u mladších žen byla vyšší pravděpodobnost, že přijdou o práci, než v případě mužů.

Muži obvykle tráví více času placenou prací a ženy neplacenou prací.

Zejména pak se u žen během pandemie zvýšila břemena pečovatelských povinností.

Genderová rovnost

Trh práce

Jednou z nejnapádnějších změn v posledních padesáti letech bylo obrovské zvýšení účasti žen na trhu práce.

Rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů

Ze 3 čistých nově vzniklých pracovních míst v EU v posledních dvou desetiletích bylo obsazeno ženami. I když výsledkem bylo zmenšení rozdílu v zaměstnanosti žen a mužů, tento rozdíl stále přetrvává téměř ve všech členských státech EU.

Genderová vyváženost

Navzdory zmenšení rozdílu v zaměstnanosti žen a mužů se pracovní místa nestávají genderově vyváženějšími. Největší nárůst zaměstnanosti ve skutečnosti zejména u žen a na pracovních místech, v nichž převládají ženy.

Rozdíly v odměňování žen a mužů

Rozdíly v odměňování žen a mužů jsou největší u dobře placených pracovních míst. Tato situace je obdobná ve všech členských státech a dochází k ní i přesto, že mladší ženy vykazují z hlediska dosaženého vzdělání stále lepší výsledky než mladší muži.

Zaměstnanost žen bude muset růst alespoň třikrát rychleji než zaměstnanost mužů, aby bylo do konce desetiletí dosaženo cílů v oblasti rovnosti žen a mužů a zaměstnanosti stanovených v Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv.

78% míra zaměstnanosti a snížení rozdílu v zaměstnanosti žen a mužů do roku 2030 o polovinu

Mladí lidé

Krizi v letech 2008–2013 upozornila na to, jak jsou mladí lidé zranitelnější vůči hospodářské recesi než jiné věkové skupiny. Mladí lidé byli během krize covidu-19 opět nejvíce zasaženi ztrátou zaměstnání.

Dopad pandemie covidu-19

12 % osob ve věku 18–29 let oznámilo, že přišlo o zaměstnání během pandemie.

Míra mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET)

Míra mladých lidí ve věku 15–29 let, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET) se zvýšila na 13,7% v roce 2020.

Cíl sociálního pilíře

Cílem sociálního pilíře je: **snížit procentní podíl mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy na 9 % do roku 2030.**

Krizi covidu-19 měla nepřiměřený dopad na životní spokojenost mladých lidí a jejich duševní pohodu ve srovnání se staršími skupinami. Avšak míra důvěry mladých lidí v instituce zůstává vyšší než u jiných skupin.

Krátkodobá opatření ke snížení překážek pro přístup ke stávající finanční podpoře a sociální ochraně měla pro mladé lidi během pandemie zásadní význam. Tvůrčí politik musí upřednostňovat dlouhodobá opatření, jako jsou trvalá zlepšení přístupu k práci a učňovské přípravě, jakož i opatření ke zvýšení jistoty zaměstnání.

Rok 2022 byl vyhlášen Evropským rokem mládeže

Dovednosti a odborná příprava

Odborná příprava je důležitá pro dosažení pozitivních výsledků na pracovišti

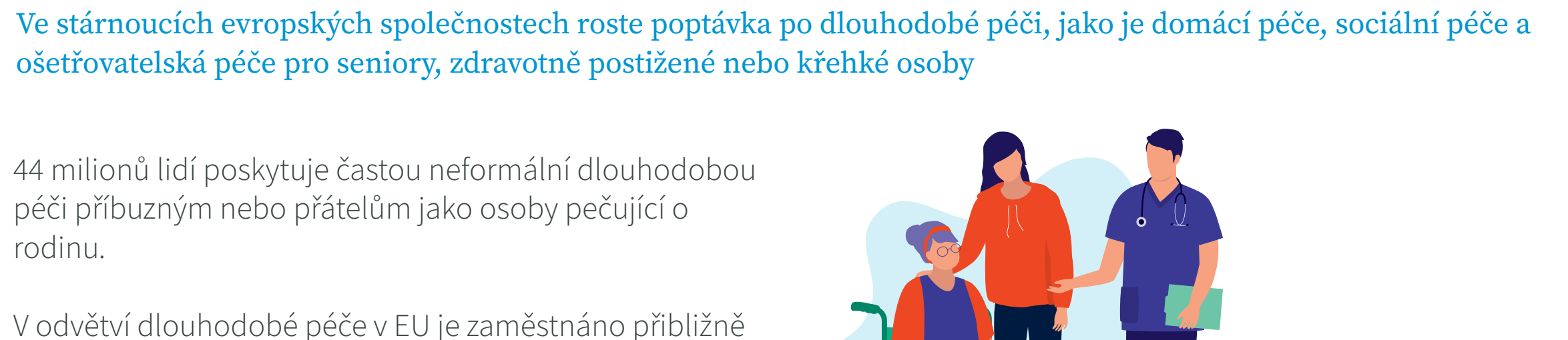
Většina pracovníků v EU nabízí alespoň nějakou odbornou přípravu některým pracovníkům, ale pouze nepokročilá sociální prostředí a finanční prostředky EU na zajištění EU na zajištění odborné přípravy pracovníků. Pracoviště, na kterých nabízejí dialog založený na důvěře, jenž má dopad, též s větší pravděpodobností budou umožňovat pravidelnou a přímou účast zaměstnanců, která může v praxi něco změnit.

Překvalifikování: 16 %

Nedostatečné kvalifikování: 13 %

Kvalifikace
71 % pracovníků má dovednosti, které odpovídají požadavkům jejich pracovní pozice

Cíl akčního plánu sociálního pilíře:
Do roku 2030 by se mělo alespoň 60 % všech dospělých osob každý rok účastnit odborné přípravy

Sociální ochrana

Sociální pilíř nastiňuje, že bez ohledu na typ a dobu trvání pracovního poměru mají zaměstnanci a za srovnatelných podmínek obvykle samostatně výdělečně činné právo na přiměřenou sociální ochranu

Všechny členské státy EU uplatňovaly během pandemie na přímý zkrácením pracovní doby a vylíčení vnírostrátní finanční prostředky a finanční prostředky EU na zajištění EU na zajištění odborné přípravy pracovníků. Pracoviště, na kterých nabízejí dialog založený na důvěře, jenž má dopad, též s větší pravděpodobností budou umožňovat pravidelnou a přímou účast zaměstnanců, která může v praxi něco změnit.

Maximální náhradové poměry dostupné prostřednictvím systémů ochrany zaměstnanců

(Březen–září 2020 (v % předchozího platu))

Zdroj: COVID-19: Implications for employment and working life (Červen 19: Důsledky pro zaměstnanost a pracovní život), 2021

Pravděpodobnost, že se během krize covidu-19 stanou nezaměstnanými, byla u osob samostatně výdělečně činných mnohem vyšší (13 %) než u zaměstnanců (8 %) a osob samostatně výdělečně činných, které mají zaměstnance (2,3 %). Krize covidu-19 si také vyžádala zavedení podpory dříve nedostupné pro osoby samostatně výdělečně činné.

Zdravotní a pečovatelské služby

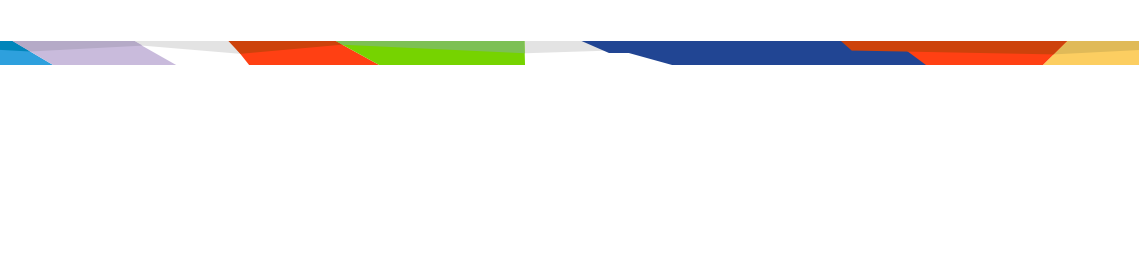
Ve stárnoucích evropských společnostech roste poptávka po dlouhodobé péči, jako je domácí péče, sociální péče a ošetřovatelská péče pro seniory, zdravotně postižené nebo křehké osoby

44 milionů lidí poskytuje častou neformální dlouhodobou péči příbuzným nebo přátelům jako osoby pečující o rodinu.

V odvětví dlouhodobé péče v EU je zaměstnáno přibližně 6,3 milionu osob – jedná se o nárůst o třetinu za pouhých deset let.

Dopad práce na zdraví EU, 2015

Avšak, **téměř dvě pětiny pracovníků v oblasti dlouhodobé péče** trpí obzvláště závažnými dopady na své zdraví a neočekávají, že budou moci tuto práci vykonávat ve vyšším věku – více než pracovníci ve zdravotnictví nebo pracovníci v průměru.

Neuspokojené potřeby v oblasti zdravotní péče se v EU celkově snížily o téměř 40 % z téměř 6,9 % v roce 2008 na 4,2 % v roce 2019. Avšak v důsledku pandemie covidu-19 nenaplněné potřeby v oblasti zdravotní péče výrazně vzrostly. Přetrvávají obavy ohledně možných opožděných dopadů odložených preventivních prohlídek, léčby rakoviny a dalších onemocnění.

Zdroj: Long-term care workforce: Employment and working conditions in the long-term care sector; zaměstnanost a pracovní podmínky, 2020

Pracovněprávní vztahy a sociální dialog

- Sociální partneři hrají prostřednictvím kolektivního vyjednávání klíčovou úlohu při zajišťování spravedlivého zacházení s evropskými pracovníky a oběma a předvídatelného zacházení ze zaměstnavatele.
- Účinný evropský sociální dialog závisí na pevných vztazích s vnitrostátní úrovni, aby agenda EU zůstala relevantní a samostatné dohody EU byly na vnitrostátní úrovni smysluplné prováděny.
- Kolektivní vyjednávání zůstává základním pilířem systémů pracovněprávních vztahů v EU. Tvůrčí politik by měli využít příležitosti, kterou nabízí krize covidu-19 a zavést nové iniciativy na podporu, posílení a zakotvení kolektivního vyjednávání.

Ochrana a podpora spravedlivých, dobře fungujících a vyvážených pracovněprávních vztahů má zásadní význam pro zajištění udržitelného růstu a sociálního pokroku podporujícího začlenění v EU, zejména v období po pandemii covidu-19

Sociální soudržnost a konvergence

Udržitelná hospodářská a sociální konvergence mají zásadní význam pro trvalou stabilitu v Evropě a vyžadují integrovaný evropský přístup.

Pandemie covidu-19 představuje riziko dalšího prohloubení nerovnosti mezi členskými státy a napříč odnolemi členskými skupinami. Provozí hospodářskou a sociální solidnost členských států vůči riziku hospodářské a sociální divergence v EU.

Rostoucí rozdíly mohou mít rovněž dopad na stabilitu EU a poukazují na to, že je třeba jasně povést sociální pilíř a jasné občany EU informovat o těchto opatřeních.

Seznamte se s centrem EU pro monitorování konvergence (EU convergence monitoring hub) nadace Eurofound a aplikací convergEU

